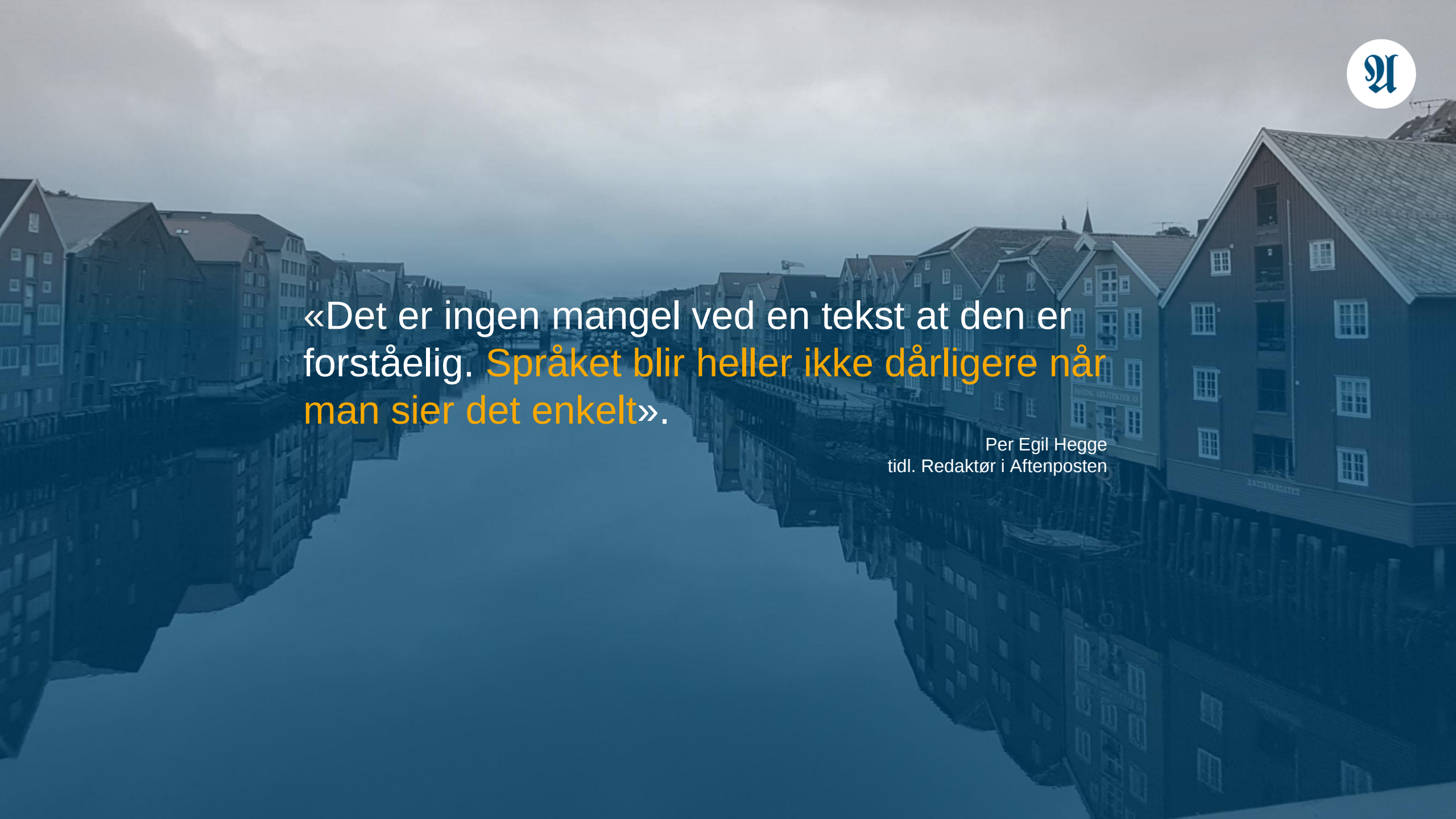

Si det enkelt

Marianne Tønset
Journalist i Adresseavisen

Adresseavisen

«Det er ingen mangel ved en tekst at den er forståelig. **Språket blir heller ikke dårligere når man sier det enkelt**».

Per Egil Hegge
tidl. Redaktør i Aftenposten

Journalistens jobb

- Innhente informasjon og formidle den videre.
- Det vi formidler, må være **sant og forståelig**.
- Vi må **forstå det vi skal fortelle** og jobbe aktivt med **hvordan** saker fortelles slik at flest mulig oppfatter budskapet riktig.

Byråkratispråk er til hinder for god kommunikasjon.

Hva kjennetegner **byråkratispråket**?

- Unødvendig komplisert
- Passivt og distansert
- Lange ord i lange setninger
- Overdreven bruk av faguttrykk
- Tungt og **vanskelig å forstå**

**Å skrive enkelt
er vanskelig**

Byråkratispråket - hvorfor oppstår det?

«Forskeren»

Tør ikke forenkle i frykt for å miste presisjon

«Latsabben»

Har ikke lært seg innholdet godt nok til å forenkle språket

«Streberen»

Har et overdrevet behov for å vise at man behersker et vanskelig språk

«Nerden»

Er oppslukt av stammespråk og forstår ikke at andre ikke skjønner

«Politikeren»

Vil ikke bli forstått for å unngå ansvar eller å bli tatt på feil

Løsningen for de ulike typene:

«Forskeren»
som ikke tør

- ✓ Skriv om.
- ✓ Skill mellom helt nødvendig og unødvendig høyt presisjonsnivå.
- ✓ Forklar vanskelige begrep du *må* bruke.

«Latsabben»
som ikke kan

- ✓ Sett deg bedre inn i saken.
- ✓ Bruk ordbok, nettet, kollegaer og andre du kan spørre.

«Streberen»
vil vise seg

- ✓ Du imponerer mer om du har forstått tema så godt at du kan forenkle.
- ✓ Husk at det er vanskeligere å skrive enkelt og forståelig.

«Nerden»
er ubevisst

- ✓ Identifiser hva som er stammespråk og unngå det utenfor stammen.
- ✓ Vær særlig obs på forkortelser og engelske begrep.
- ✓ Forklar begrep og forkortelser, om du må bruke dem.

«Politikeren»
vil være vag

- ✓ Skjerp deg.

«For å sikre bedre samhandling på tvers av samfunnssektorer har regjeringen i samfunnssikkerhetsmeldingen introdusert et nytt prinsipp, samvirkeprinsippet, i det nasjonale samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet».

Tidl. justis- og beredskapsminister Grete Faremo
i 22. juli-redegjørelse til Stortinget 2012

Alternativ formulering:

«For å få ulike sektorer til å jobbe bedre sammen om samfunnssikkerhet og beredskap, har regjeringen introdusert samvirkeprinsippet i stortingsmeldingen om samfunnssikkerhet». Det legger til grunn at myndigheter, virksomheter og etater har et selvstendig ansvar for å samarbeide om forebygging, beredskap og krisehåndtering.»

Kilde: «Hovedprinsipper i Beredskapsarbeidet»

«For å **sikre bedre samhandling på tvers av samfunnssektorer** har regjeringen i samfunnssikkerhetsmeldingen introdusert et nytt prinsipp, samvirkeprinsippet, i det nasjonale samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet».

Hemmelighetene bak et bedre språk:

1. Bruk vanlige formuleringer i stedet for byråkratiske:

«For å få **ulike sektorer til å jobbe bedre sammen** om samfunnssikkerhet og beredskap, har regjeringen introdusert samvirkeprinsippet i stortingsmeldingen om samfunnssikkerhet».

«For å sikre bedre samhandling på tvers av samfunnssektorer har regjeringen i samfunnssikkerhetsmeldingen introdusert et nytt prinsipp, samvirkeprinsippet, i det nasjonale samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet».

Hemmelighetene bak et bedre språk:

2. Del opp setningen med komma eller punktum.

«For å få ulike sektorer til å jobbe bedre sammen om samfunnssikkerhet og beredskap, har regjeringen introdusert samvirkeprinsippet, som er tatt inn i stortingsmeldingen om samfunnssikkerhet».

«For å sikre bedre samhandling på tvers av samfunnssektorer har regjeringen i samfunnssikkerhetsmeldingen introdusert et nytt prinsipp, samvirkeprinsippet, i det nasjonale samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet».

Hemmelighetene bak et bedre språk:

3. Skiv om for å unngå gjentakelse av liknende ord.

«For å få ulike sektorer til å jobbe bedre sammen om samfunnssikkerhet og beredskap, har regjeringen introdusert samvirkeprinsippet i stortingsmeldingen om samfunnssikkerhet».

«For å sikre bedre samhandling på tvers av samfunnssektorer har regjeringen i samfunnssikkerhetsmeldingen introdusert et nytt prinsipp - samvirkeprinsippet - i det nasjonale samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet».

Hemmelighetene bak et bedre språk:

4. Si en ting av gangen.

*«**1:** For å få ulike sektorer til å jobbe bedre sammen om samfunnssikkerhet og beredskap, **2:** har regjeringen introdusert samvirkeprinsippet. **3:** som er tatt inn i stortingsmeldingen om samfunnssikkerhet.»*

7 gode råd for å bli forstått

1. Vit hva du vil fortelle
2. Kom raskt til saken
3. Si én ting av gangen
4. Forklar forkortelser, i alle fall første gang.
5. Bruk korte setninger og vanlige ord.
6. Forklar vanskelig ord.
7. Er det vanskelig å lese høyt, er det vanskelig å forstå.

← Brannvern, brannvesen og nødnett

Ny utdanningsmodell for brann- og redningsvesen

I regi av DSB pågår et omfattende arbeid med en ny utdanningsmodell for brann og redning i tett samarbeid med fag- og kompetansemiljøer i hele landet. Målet er at ansatte i brann- og redningsvesenet skal ha kompetansen som trengs for fremtidens utfordringer – for innbyggernes sikkerhet!

Ny utdanning består av delprosjekter som:

- Fagskoleutdanning for brann, redning og samfunnssikkerhet
- Ny opplæring for deltidspersonell
- Digital læringsarena for alle i brann- og redningsvesen

Nå publiseres store deler av utkastet til studieplanen for fagskolen for heltidspersonell og konseptutredningene for ny opplæring av deltidspersonell. I tillegg kan du lese dokumentet om mulige løsninger for Digital læringsarena for alle ansatte i landets brann- og redningsvesen.

«I regi av DSB pågår et omfattende arbeid med en ny utdanningsmodell for brann og redning i tett samarbeid med fag- og kompetansemiljøer i hele landet. Målet er at ansatte i brann- og redningsvesenet skal ha kompetansen som trengs for fremtidens utfordringer – for innbyggernes sikkerhet!»

Ny utdanningsmodell for brann- og redningsvesen

«I regi av DSB pågår et omfattende arbeid med en ny utdanningsmodell for brann og redning i tett samarbeid med fag- og kompetansemiljøer i hele landet. Målet er at ansatte i brann- og redningsvesenet skal ha kompetansen som trengs for fremtidens utfordringer – for innbyggernes sikkerhet!»

Forslag til ny formulering:

«DSB har startet arbeidet med å bygge opp en ny utdanning for brann- og redningsmannskaper. Arbeidet skjer i samarbeid med fagmiljøer i hele landet.»

*«I regi av DSB pågår et omfattende arbeid med en ny utdanningsmodell for brann og redning i tett samarbeid med fag- og kompetansemiljøer i hele landet. **Målet er at ansatte i brann- og redningsvesenet skal ha kompetansen som trengs for fremtidens utfordringer – for innbyggernes sikkerhet!**»*

Hva skurrer her?

- Det som står er **selvfølgelig**. Noe annet mål enn dette, ville vært oppsiktsvekkende.
- Tankestreken virker kunstig og gjør setningen mer banal.
- Ikke bruk utropstegn, med mindre du skal uttrykke følelser.

Et forslag til ny formulering:

«Et samfunn i endring, stiller nye krav til ansatte i brann- og redningsvesenet. Den nye utdanningen skal gi mannskapene den kompetansen de trenger for å sørge for innbyggernes sikkerhet».

5 måter å forklare på

1. Parentes – bedre enn ingenting...

«Det meste av høstferien går med til Fortnite (et dataspill)»

2. Beskrivelsesord – kort og ofte effektivt:

«Det meste av høstferien går med til dataspillet Fortnite»

3. Forklaring gjennom tilleggsinformasjon:

«Det meste av høstferien går med til Fortnite, skytespillet som i løpet av kort tid, er blitt det verdens mest populære dataspill»

4. Elegant - den umerkelige forklaringen:

«Det meste av høstferien går med til Fortnite. Men det er ikke bare dataspill som opptar 15-åringen for tida».

5. Ordliste/fakta – en grundig beskrivelse i egen tekst

«Det meste av høstferien går med til Fortnite (se faktaboks).»

FAKTA

- Fortnite er et samarbeids/overlevelsesspill som spilles direkte via nett.
- Spillet er utviklet av Epic Games og People Can Fly. Det ble lansert i 2017. I korte trekk går spillet ut på at 100 spillere møtes på en øy. Målet er å være den siste spilleren, eller laget, som står igjen ved å drepe alle andre. På veien samler du ressurser som skal hjelpe deg mot seier. Etter hvert som tiden går, blir området du kan bevege deg i stadig mindre.

Romerikets Blad

Når du er den som ikke forstår

4 bokstaver utgjør eneste løsning (for Google kan ta feil)

S P Ø R

Hvis du ikke forstår:

Det er garantert flere som ikke skjønner.

Du bør spørre med én gang:

- for å ikke miste det som kommer etterpå
- så avsenderen kan tilpasse språket sitt i det videre
- så unngår du å grue deg til å spørre ;)

Det finnes ikke
dumme spørsmål.

Bare dårlige svar

Du viser interesse for å forstå om du spør.

Du kan lære noe nytt.

Ikke stol på at du vil skjønne etterhvert,
så pass heller på å heng med fra start.

Det fins mange måter å spørre på som gjør at du ikke får svar på det du lurer på.

Spør enkelt

1. Vær konkret.
2. Ikke pakk inn spørsmålet.
3. Ikke foreslå svar.
4. Still ett spørsmål av gangen.
5. Spør igjen om du ikke får svar.

Jo enklere
spørsmål,
jo lettere er det
å svare på det
du spør om

Språktips på nett:

- Riksrevisjonen:
<https://www.mercell.com/de-de/m/file/getfile.ashx?id=35652371>
- Statens vegvesen:
https://klarsprakvegvesen.files.wordpress.com/2011/12/bokmal_retningslinjerklartsprak.pdf
- Utdanningsdirektoratet:
<http://udirbloggen.no/godt-sprak-laereplanene/>
- Forbrukerombudet:
<https://docplayer.me/56796644-Skriverad-1-skriverad-forbrukerombudet.html>
- NRK:
<http://sprak.nrk.no/wp-content/uploads/2014/12/SPRAAKHAANDBOK-BM-siste.pdf>

Reglene: <https://www.sprakradet.no/>

Ordbok: <https://ordbok.uib.no/>

Marianne Tønset

Journalist i Adresseavisen

Telefon: 92622078

Epost: marianne.tonset@adresseavisen.no

Twitter: AdressaMarianne

Marianne Tønset

Journalist i Adresseavisen

Telefon: 92622078

Epost: marianne.tonset@adresseavisen.no

Twitter: AdressaMarianne